

NÁZEV DIZERTAČNÍ PRÁCE:

Čtení v digitální době – tablet v osobním informačním prostředí čtenáře

Autor práce: *Mgr. Tomáš Bouda*
Školitel: **PhDr. Petr Škyřík, Ph.D.**

Oponent:

Doc. PhDr. Richard Papík, PhD.

Ústav bohemistiky a knihovnictví FPF Slezské univerzity v Opavě

a

Ústřední knihovna Univerzity Karlovy

Hodnocení:

doporučuji k obhajobě a navrhuji udělení titulu Ph.D.

Struktura práce/obsahové záležitosti:

Mgr. Tomáš Bouda zpracoval téma, které je poměrně mezioborové, ale zároveň spadá značnými obsahovými částmi do informační vědy. Autor se zamýšlí nad rolí čtení ve vyspělé informační společnosti, kterou si ohraničuje termínem „doba digitální“ a provedl k tomu zajímavý fenomenologický výzkum.

V úvodní části autor provádí tzv. konceptuální vymezení, kterým myslí „čtení“, „dobu digitální“ a „osobní informační prostředí“. Respektuji vymezení autora do těchto konceptů, byť jsem se zamýšlel několikrát a podrobně nad volbou členění a vymezování (např. subkapitoly 2.3.1), abych nakonec zůstal u

vyjádření, že respektuji tento v podstatě úvod autora. Možná mohl kromě kapitoly 2. a vlastního formálního úvodu ještě pracovat s předmluvou, kdy šlo některé věci přesunout z úvodu do předmluvy a konceptuální vymezení zařadit do úvodu a ne jako samostatnou kapitolu, ale to je věc názoru, ne zásadní výhrada.

Další kapitola se věnuje tématu čtení v digitálním kontextu, kdy autor cituje některé mezinárodní studie a adekvátní autory tematiky. Autor má tuto problematiku nastudovanou, upozorňuje na řadu termínů (asi bych si s ním nad řadou z nich podiskutoval, zda je tak opravdu chápe a proč volí např. takový překlad, a jestli je o nich přesvědčen, např. překlad a udělení významu čtení ve stylu *skimming*). Mírně je škoda, že autor utekl předčasně od fenoménu hypertextu v procesu čtení a že nezařadil také psychofyzilogické aspekty s tím spojené. I když chápu jeho výklad skrývající se za kapitolu *Atomizace textu*, ten mnohé absorbuje z mých otázek a hledání odpovědí. Občas je autor „specifický“ v terminologii, která je však opravdu rozvětvená a na druhou stranu platí autorská rozmanitost celosvětově. Někdy však nepracuje pozorně (např. vyjádření *Od analogického k digitálnímu prostředí*). Nicméně respektuji autorův výklad, struktury i terminologii použité v dané kapitole, ale i v celé dizertační práci.

Další kapitola (4.) se týká fenomenologického přístupu ke čtení. Ta je velmi podrobná a tvoří jádro vlastní práce, resp. ji spolu s výzkumnou 5. kapitolou a s kapitolou 3. za ni považuji. Je zde celkem mnoho námětů k diskuzi, ale ty se dle mého soudu rozsahem případných otázek zase tak nehodí do psaného posudku, ale spíše pro rozpravu u vlastní obhajoby.

Těší mne, že kolega Bouda je nadšeným propagátorem témat digitálního čtení, udělal zde velký kus práce, kterou cením. Víím také, že se celkem dlouhodobě zabývá rolí tabletů a dalších zařízení ve vztahu ke čtení a sestudoval k tomu velké množství literatury (viz závěrečná bibliografie), také rád experimentuje. Udělal si přípravu a spustil pěkný menší výzkum, který sice nemusí být statisticky významný, ale ukazuje na celou řadu změn chování uživatelů při čtení. Líbí se mi jeho závěr práce, který ani nemůže být jiný vzhledem k celkem mladému tématu a k poměrně nedávnému nasazení moderních zobrazovacích jednotek, které klasickému čtení z tištěných předloh „konkurují“ (anebo nekonkurují a časem budeme svědky dalších vymezení). Doba od studií např. Dillona a jeho textů typu *Reading from paper versus reading from screen* se změnila, a to díky třeba posunu mezioborové oblasti HCI (human-computer interaction) a přitažlivých uživatelských rozhraní pro čtení a vylepšovat se budou nadále. I kognitivní aspekty online / digitálního aj. čtení čekají na řadu

studí. Popravdě zvítězí nakonec určitá jednoduchost a minimální komerční náročnost, se domnívám. Také kognitivní schopnosti člověka leccos přijmou a odmítnou. Jsem rád, že Boudova práce vznikla a přeji ji úspěšné obhajení.

Malá poznámka na okraj: nesdílím použité vyjádření doktoranda ... *Informačních věd*. Stále se ve světě hovoří a většina autorů se přiklání k vědě informační, information science, resp. library and information science. Jde však o nepodstatný detail ve vztahu k dizertační práci, ale nechci ho přejít mlčením, neboť zcela konzervativně :-)) sdílím označení „naší vědy“ jednotným číslem. Zmiňuji opravdu jen jako záležitost okrajovou a vlastně nesouvisející s vlastní prací.

Výběr informačních pramenů:

Bez výhrad.

Stylistická a gramatická úroveň práce:

Autor není vždy konzistentní ve stylistice, např. ne vždy se mi zdálo ideální používat určitá vyjádření, ale je to o zvyku mne jako čtenáře. Nicméně respektuji vyjadřovací písemný styl autora.

Formální a grafická úprava práce:

Bez výhrad. Obrazová dokumentace je komplementární s obsahem.

Závěr:

Předloženou práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji komisi obhajob udělení titulu Ph.D.**